

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Hersenblessure?

Swaab, D.F.

published in
Medisch Contact
1998

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)
Swaab, D. F. (1998). Hersenblessure? *Medisch Contact*, 40.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

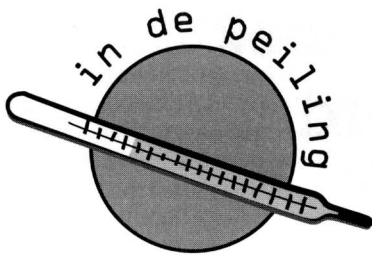
- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
pure@knaw.nl

Hersenblessure?

Eric Matser, neuropsycholoog in het St. Anna Ziekenhuis in Geldrop en nauw betrokken bij het onderzoek naar hersenbeschadiging bij profvoetballers: 'Er is een grote discrepantie tussen de behandeling van hersenletsel op het voetbalveld en hersenletsel dat buiten het voetbal wordt opgelopen. Door het verschil in behandeling kunnen levensbedreigende situaties ontstaan en kunnen voetballers veel langer last hebben van symptomen. Momenteel verloopt de behandeling niet volgens *the state of the art*. De AAN (American Academy of Neurology) heeft richtlijnen opgesteld voor de behandeling van aan hersenen geblesseerde sporters. Hieruit blijkt dat spelers met symptomen van een trauma capitis direct van het veld dienen te worden verwijderd. De speler dient vervolgens één week symptoomvrij te zijn voordat hij weer aan het spel kan deelnemen. Hierdoor kunnen cumulaties van acute hersendysfuncties worden voorkomen en krijgt de sporter voldoende gelegenheid om van een hersenletsel te herstellen.

Prof. dr. D.E. Swaab, directeur van het Nederlands Instituut voor Hersenonderzoek: 'Natuurlijk is het eerste dat je je afvraagt: is er nu echt aangetoond dat koppen bij voetballers geheugen- en andere functiestoornissen van de hersenen veroorzaakt? Immers, de koppelende voetballers zijn vergeleken met groepen niet-koppelende voetballers, zwemmers en atleten. Misschien hadden die koppelende voetballers al hersenfunctiestoornissen toen ze ervoor kozen om tijdens voetballen te koppen. Maar als uiteindelijk bij herhaald onderzoek blijkt dat het regelmatig koppen schadelijk is voor de hersenen, dan zou mij dat allerminst verbazen.

'Wat mij dan wel verbaast is de stelling dat clubartsen een voetballer die een aangeslagen indruk maakt meteen uit het veld moeten halen. Wat een onzin, dan is het kwaad al geschied! De enige zinvolle maatregel die de voetbalbonden zouden kunnen nemen, als deze gegevens inderdaad spijkerhard zijn, is het dragen van een helm verplicht stellen of het koppen bij voetbal verbieden. De sport heet voet-

Veelvuldig koppen en botsingen met het hoofd kunnen bij voetballers leiden tot blijvende hersenbeschadiging. Uit een onderzoek onder 53 profvoetballers bleek ongeveer de helft last te hebben van onder meer geheugenstoornissen, afnemende taal- en spraakvaardigheid en verandering van gedrag. Clubartsen zouden voetballers die na een botsing of kopbal een aangeslagen indruk maken dan ook meteen uit het veld moeten halen.

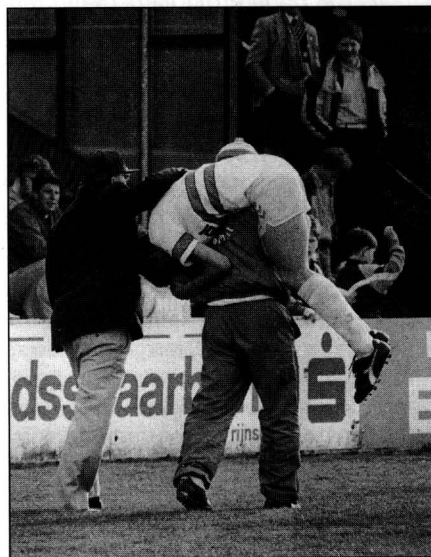

Foto: Loek Zuyderduin

bal en wat dat met koppen te maken heeft, heb ik toch nooit begrepen. Als je je hoofd per se wilt gebruiken, ga je toch niet voetballen?'

Frits Kessel, bondsarts van de KNVB: 'Als psychologen gaan vertellen dat er niet meer gekopt mag worden in het voetbal, lijkt me dat een doodlopende weg. Maar als met harde wetenschappelijk gegevens is aangetoond dat er blijvende schade optreedt, is dat een goede aanleiding om te bekijken of het aanscherpen van de regels noodzakelijk is. Op dit moment ontbreekt het aan duidelijkheid en aan

heldere richtlijnen. Ik denk dat de Sport Medische Adviescentra en de Club van Clubartsen tot een gezamenlijk oordeel over dit onderwerp moeten komen en een gedragscode moeten opstellen.

'Het is overigens een onderwerp dat niet alleen profvoetballers raakt, er zijn in Nederland 1 miljoen voetballers. Met name jeugdspelertjes lopen risico's omdat ze vaak met te kleine en te hard opgepompte ballen spelen. Het invoeren van grotere ballen met een lagere spanning bij jeugdvoetballers is wat mij betreft een van de denkbare maatregelen.'

Piet Bon, clubarts van Ajax en voorzitter van de Club van Clubartsen en consulente in het betaald voetbal: 'Of een aangeslagen speler van het veld moet? Als iemand groggy is: ja. Als iemand buiten westen is: geen twijfel mogelijk. Maar het moeilijkst zijn nu juist de grensgevallen. Naar mijn mening zouden de normen en waarden ten aanzien van zulke twijfelgevallen kunnen worden verscherpt. Zelf heb ik in de tien jaar dat ik clubarts ben nooit problemen op dit vlak gehad. De mening van de medische staf wordt door Ajax altijd gerespecteerd.

'Overigens zijn het bij voetbalclubs meestal de fysiotherapeuten die eerste hulp verlenen. Het lijkt mij zinvol om hun heldere instructies te geven en goed voor te lichten. Maar daarmee loop ik eigenlijk vooruit op de uitkomsten van overleg dat zich nu op allerlei niveaus tussen verzorgers, fysiotherapeuten en artsen en ook binnen de KNVB afspeelt.'

De directie Sport van VWS: 'Het is niet zo dat wij naar aanleiding van dit onderzoek ineens gealarmeerd zijn. Wij zijn al langer met het onderwerp 'hersenletsel bij sporters' bezig. Al in 1997 zijn hierover Kamervragen gesteld. Mede naar aanleiding daarvan heeft voormalig staatssecretaris Terpstra in juli van dit jaar de Gezondheidsraad om advies gevraagd over de preventie van hersenletsel in de sport. De Gezondheidsraad zal dat advies eind volgend jaar uitbrengen.' •

Robert Crommentuyn